

Yerel Halkın Ekoturizm Algılarının Demografik Özelliklere Göre İncelenmesi: Amasya İli Örneği (Examination of Local People's Perceptions of Ecotourism in Accordance with Demographic Characteristics: Case of Amasya)

* Ahmet Gökhan KILIÇ^a , Kansu GENÇER^b

^a Independent Researcher, Türkiye

^b Dumlupınar University, Tavşanlı Faculty of Applied Sciences, Department of Gastronomy and Culinary Arts, Kütahya/Türkiye

Makale Geçmişi

Gönderim Tarihi: 27.12.2022

Kabul Tarihi: 16.03.2023

Anahtar Kelimeler

Amasya

Ekoturizm

Ekoturizm algısı

Yerel halk

Öz

Bu araştırmanın amacı, Amasya yerel halkının ekoturizm algılarının demografik özelliklerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemektir. Amasya'da yaşayan 440 kişiye uygulanan anket formu sonucunda toplanan veriler Bağımsız Örneklemeler T Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) testi aracılığı ile istatistiksel olarak analiz edilmiştir. Analizlerde ekoturizm algılarının, Amasya'da yaşayan yerel halkın cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim durumu, memleket, turizm eğitimi alma durumu, meslek ve ikamet süresine göre istatistiksel olarak farklılaşma durumları değerlendirilmiştir. Buna göre ekoturizm algılarının yalnızca turizm eğitimi alma durumuna göre farklılık gösterdiği, diğer demografik özelliklere göre ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği bulgularına ulaşılmıştır. Bununla birlikte turizm eğitimi alanlar ve almayanların ekoturizme yönelik algılarında farklılaşma gözlemlense de iki kesimin de ekoturizme yönelik algılarının beşli likert ölçeğine göre orta düzeyin üzerinde bir puan olması dikkat çekicidir. Turizm eğitimi almayan katılımcıların algıları ekoturizme yönelik olarak daha olumlu düzeyde bulunmuştur. Bu durumun, ağırlıklı olarak kitlesel turizme yönelik hizmet sunan Türkiye açısından turizm eğitimlerinin ekoturizmin önemini vurgulamakta yetersiz kalması, Amasya bölgesinin ekoturizm odaklı istihdam olanaklarının az olması, bölgenin turizm tanıtım faaliyetlerinin ekoturizmden daha çok kültür turizmine yönelik gerçekleştiriliyor olması nedenlerinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Keywords

Amasya

Ecotourism

Ecotourism perception

Local people

Abstract

The aim of this research is to determine whether the ecotourism perceptions of Amasya local people differ significantly according to their demographic characteristics. The data collected as a result of the questionnaire applied to 440 people living in Amasya were statistically analyzed by means of the Independent Samples T-Test and the One-Way Analysis of Variance (ANOVA) test. In the analyzes, the statistical differentiation of ecotourism perceptions of the local people living in Amasya according to gender, marital status, age, education level, hometown, tourism education status, occupation and duration of residence were evaluated. Accordingly, it was found that ecotourism perceptions differed only according to the status of receiving tourism education, but did not show a statistically significant difference according to other demographic characteristics. However, although there is a difference in the perceptions of ecotourism among those who receive tourism education and those who do not, it is remarkable that the perceptions of both groups towards ecotourism are above the medium level according to the five-point Likert scale. The perceptions of the participants who did not receive tourism education were found to be more positive towards ecotourism. It is thought that this is due to the fact that tourism trainings are insufficient to emphasize the importance of ecotourism for Turkey, which mainly provides services for mass tourism, the lack of ecotourism-oriented employment opportunities in the Amasya region, and the fact that the tourism promotion activities of the region are carried out more for cultural tourism than ecotourism.

Makalenin Türü

Araştırma Makalesi

* Sorumlu Yazar

E-posta: ahmetgkhanilic@gmail.com (A. G. Kılıç)

DOI: 10.21325/jotags.2023.1198

GİRİŞ

Dünyada hızlı bir şekilde yaşanan teknolojik gelişmeler, siyasi ve ekonomik değişimler ile birlikte turizm sektöründe de birtakım değişiklikler meydana gelmiştir. Değişime uğrayan turizm sektörü, ülke ekonomilerinde önemli bir yer tutmaktadır. Turizmde yapılan harcamalar, ekonomik canlanmaya destek sunmaktadır. Kitle turizminin gelişmesiyle kıyı bölgelerinde taşıma kapasiteleri aşarak tahribatlar meydana gelmektedir. Bununla birlikte turistlerin gün geçtikçe kitle turizminden alternatif turizm türlerine yönelerek doğal ve kültürel çevreyi koruma yönünde hassasiyetlerinin arttığı gözlenmektedir. Bu durum, ekoturizm kavramının gelişmesinde rol oynamaktadır (Kaypak, 2010, s. 94). Kitle turizminin olumsuzluklarına karşı bir alternatif olarak 1990'lı yıllarda gelişim gösteren ekoturizm, hassas olan doğal ve kültürel çevrede geliştirilebilecek en olumlu turizm çeşidi olarak açıklanmaktadır. Kontrol dışı gelişim gösteren kitle turizminin doğal çevre ve sosyal yapıya verdiği zararlara karşılık olarak ekoturizm, sürdürülebilir gelişmenin oluşturulmasında önemli bir unsurdur (Avcıkurt, 2020, s. 177). Sadece kıyı bölgeleri ve belirli dönemler ile sınırlı kalan turizm faaliyeti, ekoturizm sayesinde kırsal bölgelere ve yılın tamamına yayılabilmektedir (Mansuroğlu, 2006, s. 35).

Son yıllarda Covid-19 pandemisi nedeni ile de turistlerin turizm eğilimlerinde birtakım değişiklikler meydana gelmiştir (Yaşar, 2020, s. 1). Bu değişikliklerden birisi de turistlerin aşırı kalabalık kitle turizmi destinasyonları yerine, daha sakin, kalabalıktan uzak ve doğa ile iç içe olduğu açık hava destinasyonlarını tercih etmeleridir (Zenker & Kock, 2020, s. 3; Düzgün, 2021, s. 154). Bayesen, Özkök ve Sünnetçioğlu (2020, s. 547) tarafından gerçekleştirilen çalışmada turistlerin pandemi sonrası kitle turizmi destinasyonları yerine ekoturizmi tercih edecekleri sonucuna ulaşılmıştır.

Bu araştırmanın amacı Amasya'da yaşayan yerel halkın ekoturizm algıları ile demografik özellikleri arasındaki anlamlı farklılığı belirlemektir. Literatürde yerel halkın ekoturizm algısını belirlemeye yönelik çeşitli çalışmalar bulunmaktadır (Kavak, 2015; Surat, 2017; Çalışkan, 2020; Çavuş & Zere, 2021; Kartal, 2021; Karakurt, 2022). Bu çalışmalarda katılımcıların ekoturizm algısı ile cinsiyetleri, yaşları, meslekleri, memleketleri, bölgede kalış süreleri şeklinde demografik özellikleri arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Bu çalışma, yerel halkın ekoturizm algısı ile turizm eğitimi alma durumu arasındaki ilişkinin incelenmesi yönüyle diğer çalışmalardan ayrılmaktadır. Ayrıca ekoturizm potansiyeli açısından oldukça yüksek bir bölge olan Amasya'da (Zengin, Öztürk & Salha, 2014; Kılıç vd., 2019) yerel halkın ekoturizm algısını belirlemeye yönelik herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Dolayısıyla bu çalışma, bölgede ekoturizmin gelişmesine ve ileriki yıllarda Amasya'da ekoturizm üzerine yapılacak olan çalışmalara katkı sağlaması açısından önem arz etmektedir.

Kavramsal Çerçeve

Ekoloji kavramının kökeni, Yunanca 'ev' anlamına gelen 'aikos' ve 'kelime' anlamına gelen 'logos' sözcüklerine dayanmaktadır. Ekoloji, organizmaları ve onların çevresi ile olan ilişkileri inceleyen bir bilim dalıdır. Ekoloji adına biyolojik toplulukların korunması ne kadar önemli ise bölgenin sahip olduğu yerel kültüre duyulan saygı da bir o kadar önemlidir (Çevirgen, 2003, s. 75). Ekoturizmin gelişimi konusunda önemli hususlardan bir tanesi yerel halktır. Ekoturizm, yerel halktan ayrıştırılmış bir faaliyet olamayacağı gibi bütün değişkenler uyum içerisinde olmalı ve birbirini desteklemelidir. Yerel halkın ekoturizme yönelik algı ve tutumları da bu değişkenlerden bir tanesini oluşturmaktadır. Çünkü ekoturizm, yapısı itibari ile yerelle bütünleşmiş bir turizm türüdür. Yerel halkın

onaylamadığı veya desteklemediği bir ekoturizm faaliyetinin söz konusu bölgeye olumlu etkilerinin olması mümkün görülmemektedir (Kavak, 2015, s. 2).

Ekoturizm, aynı zamanda literatürde birçok çalışmaya konu olmuş ve farklı yazarlar tarafından farklı tanımlamaları yapılmış bir kavramdır. Bu tanımlardan bazıları şunlardır: “İnsanların manzarayı, vahşi hayvanları ve bitkileri incelemek, hayran olmak ve tadını çıkarmak gibi belirli amaçlarla nispeten bozulmamış doğal alanlara seyahat etmesidir” (Ceballos Lascrain, 1987, s. 14). “Bir bireyin nispeten bozulmamış, evinden 40 km’den daha uzak doğal alanlara, manzaraları, yabani bitki ve hayvanları ve bunun yanında alanda bulunan kültürel zenginlikleri incelemek, hayran olmak ve değer vermek temel amacıyla seyahat etmesidir” (Blamey, 1997, s. 125). “Doğal ekosistemlerin korunmasını destekleyen, aynı zamanda sürdürülebilir yerel kalkınmaya teşvik eden potansiyel bir stratejidir” (Ross & Wall, 1999, s. 123). “Doğal veya kültürel kaynaklardan yararlanma amacıyla yapılan ziyaretlerdir” (Özkan & Kubaş, 2012, s. 149).

Ekoturizmde doğa temelli olma, çevre dostu olma ve sürdürülebilirlik konuları ön plana çıkmaktadır. Ekoturizm, hangi bölgede uygulanıyor ise o bölgeye birtakım çevresel, ekonomik ve sosyokültürel etkileri bulunmaktadır. Ekoturizm aktivitelerinin kötü bir şekilde planlanması ve yönetilmesi durumunda, kitle turizminde olduğu gibi doğanın ve kültürel değerlerin hasar görmesi durumuyla karşılaşılacaktır. Ancak hem doğal hem de kültürel değerlerin muhafazasındaki duyarlılığı yükseltme ve yerel halk adına alternatif iş ve gelir imkanları sağlama temelinde gerçekleşen ekoturizm, olumsuz çevresel, ekonomik ve sosyokültürel etkilerin en alt seviyelerde olduğu bir turizm çeşididir (Yılmaz, 2008, s. 77). Ekoturizmin sebep olabileceği olumlu ve olumsuz etkiler Tablo 1’de özetlenmiştir.

Tablo 1. Ekoturizmin Olumlu ve Olumsuz Etkileri

Ekoturizmin Etkileri	Olumlu Etki	Olumsuz Etki
Çevresel Etkiler	Doğal alanların muhafazası ve idaresi için fon sağlamaktadır. Su kaynaklarını muhafaza etmektedir. Toprak ve biyolojik çeşitliliğin muhafazasına özendirir. Bölgesel ekonomileri çeşitlendirmektedir.	Vahşi yaşamı tahrip etmektedir. Aşırı enerji kullanımına neden olmaktadır. Çöp ve atık sular ile oluşan kirlilikte yükselme meydana gelmektedir. Toprak erozyonu ve trafiğin yoğunlaşmasına neden olmaktadır. Bitki ve hayvanların metalaştırılmasına neden olmaktadır.
Ekonomik Etkiler	Yerel halkın gelirini yükseltmektedir. İstihdam olanaklarını yükseltmektedir. Yerel ürünler adına yeni pazarları çoğaltmaktadır. Vergi gelirlerini yükseltmektedir. Döviz kazandırmaktadır.	Yerel ürünler ve arsa fiyatlarında yükselmeye neden olmaktadır. Eşit olmayan gelir dağılımına sebep olmaktadır. Vahşi yaşam ve ekonomik sızıntı sebebi ile ürünlere hasar verilmektedir.
Sosyokültürel Etkiler	Yerel halka eğitim ve tecrübe gibi fırsatlar sunmaktadır. Sosyal ve beşerî sermayenin gelişimine özendirir. Yaşam kalitesini yükseltmektedir. Hizmet ve altyapıya ulaşımı yükseltmektedir. Genç göçünü azaltmaktadır. Kadın, erkek eşitliğine özendirir. Sosyal uyuma özendirir.	Yerel kültürün metalaşmasına neden olmaktadır. Suç oranında artışa neden olmaktadır. Kültürel mirasın bozulmasına neden olmaktadır. Sosyal sınıflar arasında bulunan farkı çoğaltmaktadır. Fuhuş olaylarının artmasına neden olmaktadır. Büyükler karşı duyulan saygının azalmasına neden olmaktadır. Yerel halkı yerinden etmektedir.

Kaynak: Mosammam, Sarrafi, Nia ve Heidari, 2016, s. 170.

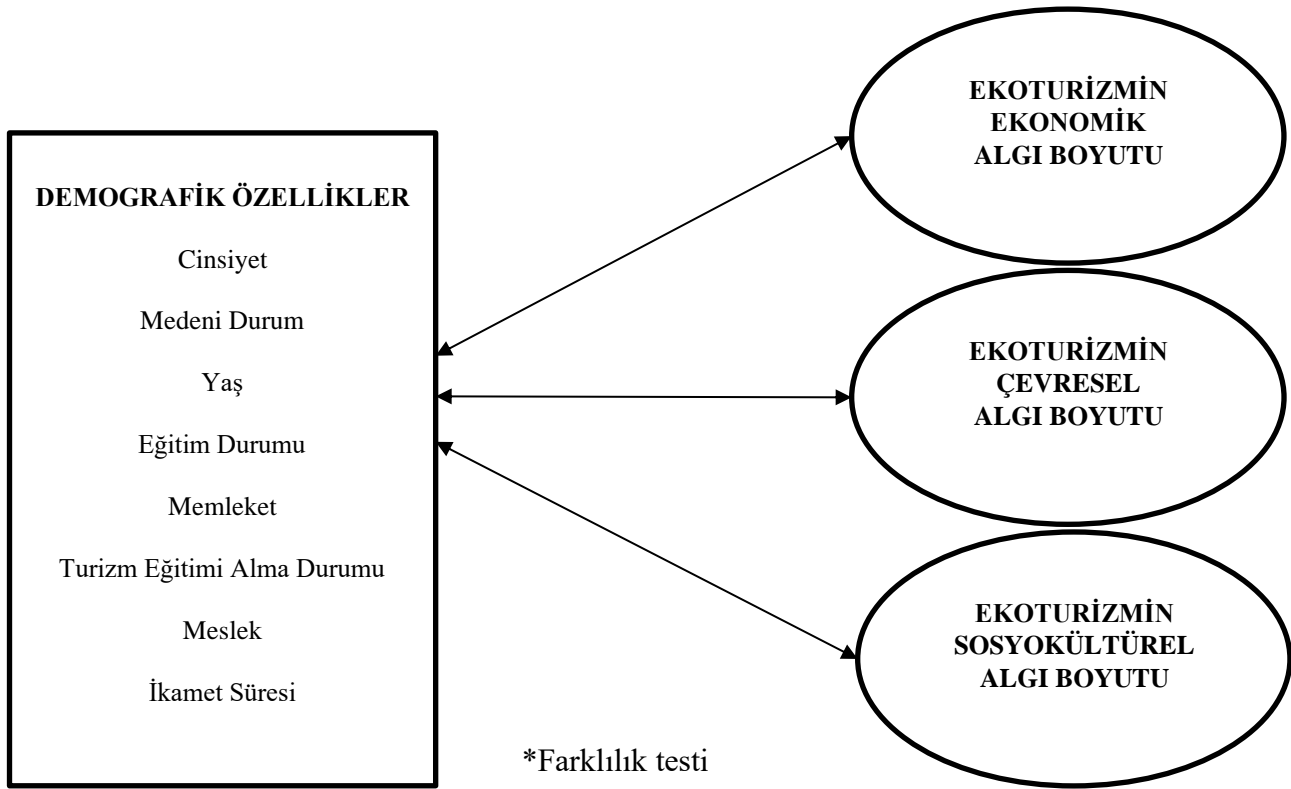
Literatür Taraması

Literatürde yerel halkın demografik özellikleri ile ekoturizm algısı arasındaki ilişkiye yönelik çeşitli çalışmalar bulunmaktadır. Kavak (2015) çalışmasında Edremit Körfezi Kuzey kıyılarındaki yerel halkın demografik özellikleri ile ekoturizme yönelik ekonomik çevresel ve sosyokültürel algıları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışmanın sonuçlarına göre yerel halkın demografik özellikleri ile ekoturizme yönelik çevresel algıları arasında anlamlı bir farklılığa ulaşılmamıştır. Bunun yanı sıra yerel halkın ekoturizme yönelik ekonomik algılarının yaşlarına ve mesleklerine göre, sosyokültürel algılarının ise yaşlarına, mesleklerine ve ikamet sürelerine göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Surat (2017) Artvin Yusufeli’nde gerçekleştirdiği çalışmasında yerel halkın ekoturizm algısı ile cinsiyetleri, yaşları, eğitim durumları ve meslekleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşmıştır. Turpcu ve Paslı (2019) tarafından Giresun ilinde gerçekleştirilen çalışmada ekoturizm algısı ekonomik, çevresel ve sosyokültürel algı olmak üzere üç boyutta incelenmiştir. Çalışmadan elde edilen sonuçlar incelendiğinde ekoturizmin çevresel ve sosyokültürel algı boyutu ile demografik özellikler arasında herhangi bir ilişkiye rastlanmamıştır. Fakat ekoturizmin ekonomik alt boyutu ile cinsiyet ve ikamet edilen yer (merkez ve ilçe) arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Mree (2020) tarafından Ratargul tatlı su bataklık ormanı yakınlarında yaşayan yerel halkın ele alındığı çalışmada ekoturizm algısının gelir, meslek ve cinsiyet değişkenlerine göre farklılaştığı tespit edilmiştir. Çalışkan (2020) tarafından Hatay ilinde yapılan çalışmada ise yerel halkın cinsiyeti ve eğitim durumu ile ekoturizm algısı arasında herhangi bir ilişkiye rastlanmamıştır. Çalışkan (2020) çalışmasında ekoturizm algısının medeni durum ve yaş değişkenine göre farklılık gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. Çavuş ve Zere (2021) tarafından Giresun ilinde yapılan çalışmada ekoturizme yönelik ekonomik, çevresel ve sosyokültürel algıların yaş, eğitim durumu ve ikamet süresine göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Farklılığın tespit edildiği değişkenler ise cinsiyet, medeni durum, meslek ve ikamet edilen yer şeklinde sıralanmıştır. Kartal (2021) Trabzon ilinde gerçekleştirdiği çalışmasında ekoturizmin ekonomik algı boyutunun ikamet süresi ile ilişkili olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca ekoturizmin çevresel ve sosyokültürel algı boyutunun medeni durum, yaş, meslek ve ikamet süresi ile ilişkili olduğunu tespit etmiştir. Karakurt (2022) ise Alanya ilçesini ele alarak yerel halkın ekoturizm algısının cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim durumu, meslek, gelir durumu ve ikamet süresi gibi birçok değişken ile ilişkili olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu çalışma betimsel bir araştırma olup çalışma kapsamında yerel halkın ekoturizm algılarının demografik özelliklere göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Bu doğrultuda yerel halkın cinsiyeti, medeni durumu, yaşı, eğitim durumu, memleketi, turizm eğitimi alma durumu, mesleği ve ikamet süresinden oluşan demografik özellikleri bağımsız değişken, ekoturizme yönelik ekonomik, çevresel ve sosyokültürel algıları ise bağımlı değişken olarak kabul edilmiştir. Araştırma modeline Şekil 1’de yer verilmiştir.

Şekil 1. Araştırma Modeli

Şekil 1’de yer alan model kapsamında araştırmanın hipotezleri şu şekildedir:

H1: Ekoturizm algıları demografik özelliklere göre istatistiksel olarak farklılaşmaktadır.

H1a: Ekoturizm algıları cinsiyete göre istatistiksel olarak farklılaşmaktadır.

H1b: Ekoturizm algıları medeni duruma göre istatistiksel olarak farklılaşmaktadır.

H1c: Ekoturizm algıları yaşa göre istatistiksel olarak farklılaşmaktadır.

H1d: Ekoturizm algıları eğitim durumuna göre istatistiksel olarak farklılaşmaktadır.

H1e: Ekoturizm algıları memlekete göre istatistiksel olarak farklılaşmaktadır.

H1f: Ekoturizm algıları turizm eğitimi alma durumuna göre istatistiksel olarak farklılaşmaktadır.

H1g: Ekoturizm algıları mesleğe göre istatistiksel olarak farklılaşmaktadır.

H1h: Ekoturizm algıları ikamet süresine göre istatistiksel olarak farklılaşmaktadır.

Evren ve Örneklem

Çalışmanın evrenini Amasya’da yaşayan yerel halk oluşturmaktadır. 31/12/2020 tarihli Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine göre Amasya’nın nüfusu 335.494’tür (TUİK, 2023). Bu evreni temsil etme yeterliliği açısından örneklem büyüklüğü, Coşkun, Altunışık ve Yıldırım’ın (2019, s. 164) çalışmasına dayanarak en az 384 kişi olarak belirlenmiştir. Veriler, pandemi koşullarının zorlayıcı etkisi, zaman ve parasal açıdan kolaylık sağlaması ve evrenin oldukça büyük olması nedeniyle araştırmanın amacı kapsamında yerel halk içinden araştırmaya katılmaya istekli 440 kişiden toplanmıştır. Verilerin toplanması, 2021 yılının Haziran ve Ekim ayları arasında yaklaşık beş aylık bir süreçte

gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri toplanmadan önce gerekli olan etik kurul izni Kütahya Dumlupınar Üniversitesi'nden 23/08/2021 tarihinde ve 41773 sayı numarası ile alınmıştır.

Kullanılan Ölçekler ve Verilerin Analizi

Verilerin toplanması anket tekniği ile gerçekleştirilmiştir. Ekoturizm algılarının ölçülmesinde 16 ifadeden oluşan Kavak (2015) tarafından yapılan çalışmadan yararlanılmış olup 5'li likert ölçeğine göre derecelendirilmektedir. Kullanılan ölçek literatürde daha önceki çalışmalarda da kullanılmış olup (Gündüz & Dönmez, 2018; Turpcu & Paslı, 2019; Zere, 2020; Kartal, 2021) geçerlilik ve güvenilirlikleri yeterli düzeyde bulunmuştur.

Elde edilen veriler SPSS programı ile analiz edilmiştir. Ölçeğin güvenilirliği açısından, genellikle sosyal bilimlerdeki araştırmalarda Cronbach Alpha katsayısı 0,00 ile 0,40 arasında ise ölçek güvenilir değil, 0,40 ile 0,60 arasında ise ölçeğin güvenilirlik düzeyi düşük, 0,60 ile 0,80 arasında ise ölçek yeterli düzeyde güvenilir ve 0,80 ile 1 arasında ise ölçek yüksek düzeyde güvenilir şeklinde değerlendirilmektedir (İslamoğlu & Alnıaçık, 2019, s. 296). Bu çalışmada ise Cronbach Alpha değerleri tüm boyutlarda 0,84 ve üzeri oluşarak oldukça yüksek düzeyde güvenilir olarak değerlendirilmiştir. Faktör analizi ile çok sayıdaki değişken daha az sayıda değişkene düşürülebilmektedir (İslamoğlu & Alnıaçık, 2019, s. 429). Veri setine faktör analizi yapılabirliğini test etmek için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) testi ve Bartlett-küresellik testi kullanılmaktadır (Coşkun, Altunışık & Yıldırım, 2019, s. 304). Bartlett-küresellik testi değişkenler arasında genel bir ilişkinin varlığını test etmekte ve faktör analizine uygun olabilmesi için sonucun anlamlı ($p \leq 0,05$) çıkması gerekmektedir (İslamoğlu & Alnıaçık, 2019, s. 437). Bununla birlikte KMO testi örnekleme yeterliliğini test etmek amacıyla kullanılmaktadır. Bu değer 0-1 arasında olmakla birlikte kabul edilebilir sınırı 0,50'dir. Değer 1'e yaklaştıkça faktör analizine uygunluk derecesi artmaktadır (Durmuş, Yurtkoru & Çinko, 2018, s. 80).

Tablo 2. Değişkenlerin KMO ve Bartlett-küresellik Test Değerleri

	Kaiser-Meyer-Olkin Testi	Bartlett-küresellik testi Anlamlılık Değeri
Ekoturizmin Ekonomik Algı Boyutu	0,88	0,00
Ekoturizmin Çevresel Algı Boyutu	0,81	0,00
Ekoturizmin Sosyokültürel Algı Boyutu	0,80	0,00

Yapılan Bartlett-küresellik testi sonuçlarının anlamlı ($p \leq 0,05$) çıktığı ve KMO test değerlerinin 0,50'den yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu sebeple değişkenler faktör analizine uygundur. Yapılan faktör analizi sonuçlarına göre ifadelerin faktör yükleri en düşük 0,65 en yüksek 0,88 olarak kabul edilebilir düzeyde çıkmıştır.

Tablo 3. Faktör Analizi

	Faktör Yüğü	Cronbach's Alpha Değeri
Ekoturizmin Ekonomik Algı Boyutu		0,89
Ekoturizm halkın yaşam kalitesini yükseltir.	0,83	
Ekoturizm sayesinde yerel halkın alım gücü artar.	0,82	
Ekoturizm bölgenin tanıtımına katkı sağlar.	0,80	
Ekoturizm ilimizin dışa açılmasını sağlar.	0,79	
Ekoturizm bölgede diğer ticari ve sanayi faaliyetlerin gelişmesini sağlar.	0,76	
Ekoturizm yerel halk için yeni iş fırsatları doğurmuştur.	0,73	
Ekoturizmin gelişmesi yörenizin ekonomik durumunu iyileştirmiştir.	0,69	

Tablo 3. Faktör Analizi (devamı)

Ekoturizmin Çevresel Algı Boyutu		0,84
Ekoturizm doğanın korunmasına destek olur.	0,85	
Ekoturizm tarihi - kültürel dokunun korunmasına yardımcı olur.	0,83	
Ekoturizm, halkın çevreyi daha da temiz tutmasını sağlar.	0,82	
Ekoturizm doğa ile baş başa bir tatil sunar.	0,74	
Ekoturizm kırsal bölgelerin kentleşme olgusunu hızlandırır.	0,65	
Ekoturizmin Sosyokültürel Algı Boyutu		0,86
Ekoturizm halkın sahip olduğu ulusal ve kültürel değerlerle övünç duymasına neden olur.	0,88	
Ekoturizm, insanları birbirine yakınlaştırır.	0,84	
Ekoturizm stresten uzaklaşmayı sağlar.	0,83	
Ekoturizm farklı kültürlerin tanınmasında bir köprü görevi üstlenir.	0,82	

Ekoturizm algısının boyutları ile demografik özellikler arasındaki farklılık iki bağımsız grup arasında ise Bağımsız Örneklem T Testi, ikiden fazla grup söz konusu ise Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışmanın temel amacını oluşturan bu testlerin sonuçlarına tablolar halinde bulgular bölümünde detaylı bir şekilde yer verilmektedir.

Bulgular

Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre Dağılımları

Katılımcılara ait demografik özelliklere ilişkin bilgilerin düzenlenmesinde frekans ve yüzde dağılımları kullanılmıştır. Tablo 4'te katılımcıların demografik özelliklerine göre dağılımlarına yer verilmiştir. Katılımcıların çoğunluğu erkek (52,5), 21-30 yaş aralığında (38,5) ve bekar (57,7) bireylerden oluşmaktadır. Katılımcıların eğitim durumlarına bakıldığında çoğunluğu lise düzeyi (%37) ve lisans düzeyi (%28,5) oluşturmaktadır. Katılımcıların büyük bir bölümünün (%74,3) memleketi Amasya'dır. Turizm eğitimi almış olma durumuna bakıldığında ise katılımcıların büyük bir bölümü (%84,8) turizm eğitimi almadıklarını belirtmektedir. Araştırmaya katılanların mesleklerinin yarısına yakınının işçi (%24,5) ve öğrencilerden (23,9) oluştuğu gözlemlenmiştir. Son olarak katılımcıların ikamet süreleri incelendiğinde ise en yüksek orana sahip olanların 21-30 yıl arası (%27,3), 11-20 yıl arası (%26,4) ve 1-10 yıl arası (%22,7) olduğu ve birbirine yakın oranda olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 4. Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre Dağılımları

Demografik Özellikler	Frekans (f)	Yüzde (%)	Demografik Özellikler	Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet			Medeni Durum		
Erkek	231	52,5	Bekar	254	57,7
Kadın	209	47,5	Evli	186	42,3
Yaş			Eğitim Durumu		
20 ve altı	84	19,1	İlköğretim	45	10,2
21-30	169	38,5	Lise	163	37
31-40	93	21,1	Ön lisans	87	19,8
41-50	52	11,8	Lisans	125	28,5
51 ve üzeri	42	9,5	Lisansüstü	20	4,5
Memleket			Turizm Eğitimi		
Amasya	327	74,3	Almadım	373	84,8
Diğer	113	25,7	Aldım	67	15,2
Meslek			İkamet Süresi		
İşçi	108	24,5	1-10	100	22,7
Öğrenci	105	23,9	11-20	116	26,4
Kamu personeli	58	13,2	21-30	120	27,3
Esnaf	50	11,4	31-40	63	14,3
Ev hanımı	40	9,1	41-50	25	5,7
Serbest meslek	36	8,2	51 ve üzeri	16	3,6
İşsiz	22	5			
Emekli	16	3,6			
Sanatçı	5	1,1			

Katılımcıların Ekoturizm Algılarına İlişkin Betimsel İstatistikler

Katılımcıların ekoturizm algısını tespit etmek amacıyla yöneltilen sorulara vermiş oldukları yanıtlar neticesinde elde edilen bulgulara Tablo 5'te yer verilmiştir. Katılımcıların ankette yer alan ekoturizm ile ilgili ifadelere çoğunlukla “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” yanıtını verdikleri görülmektedir. Elde edilen bulgular neticesinde Amasya’da yaşayan yerel halk, ekoturizmin bölgeye ekonomik, çevresel ve sosyokültürel anlamda katkı sağlayacağını belirtmektedir.

Tablo 5. Katılımcıların Ekoturizm Algısına İlişkin Betimsel İstatistikler

Boyutlar	İfadeler	Katılma Düzeyi					Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne Katılıyorum, Ne Katılmıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum			
Ekonomik Algı Boyutu	Ekoturizm bölgenin tanıtımına katkı sağlar.	%	5,5	3,4	10,7	40,5	40,0	4,06	1,06
		f	24	15	47	178	176		
	Ekoturizm ilimizin dışa açılmasını sağlar.	%	7,3	3,9	12,0	37,7	39,1	3,97	1,15
		f	32	17	53	166	172		
	Ekoturizm halkın yaşam kalitesini yükseltir.	%	5,7	5,5	18,9	41,1	28,9	3,82	1,08
		f	25	24	83	181	127		
	Ekoturizm bölgede diğer ticari ve sanayi faaliyetlerin gelişmesini sağlar.	%	5,5	6,8	19,8	41,4	26,6	3,76	1,08
f		24	30	87	182	117			
Ekoturizm sayesinde yerel halkın alım gücü artar.	%	7,5	8,6	17,7	43,2	23,0	3,65	1,14	
	f	33	38	78	190	101			
Ekoturizmin gelişmesi yörenizin ekonomik durumunu iyileştirmiştir.	%	10,0	11,1	19,5	35,9	23,4	3,51	1,24	
	f	44	49	86	158	103			
Ekoturizm yerel halk için yeni iş fırsatları doğurmuştur.	%	10,9	11,6	18,0	37,0	22,5	3,48	1,26	
	f	48	51	79	163	99			
Çevresel Algı Boyutu	Ekoturizm doğa ile baş başa bir tatil sunar.	%	5,9	3,0	15,9	35,2	40,0	4,00	1,10
		f	26	13	70	155	176		
	Ekoturizm tarihi - kültürel dokunun korunmasına yardımcı olur.	%	6,6	4,8	15,9	40,9	31,8	3,86	1,11
		f	29	21	70	180	140		
	Ekoturizm doğanın korunmasına destek olur.	%	6,8	7,3	17,0	37,3	31,6	3,79	1,16
f		30	32	75	164	139			
Ekoturizm, halkın çevreyi daha da temiz tutmasını sağlar.	%	7,5	7,7	19,8	36,8	28,2	3,70	1,17	
	f	33	34	87	162	124			
Ekoturizm kırsal bölgelerin kentleşme olgusunu hızlandırır.	%	9,5	6,8	18,9	39,8	25,0	3,63	1,20	
	f	42	30	83	175	110			
Sosyokültürel Algı Boyutu	Ekoturizm halkın sahip olduğu ulusal ve kültürel değerlerle övünç duymasına neden olur.	%	7,0	4,3	15,0	42,7	30,9	3,86	1,11
		f	31	19	66	188	136		
	Ekoturizm farklı kültürlerin tanınmasında bir köprü görevi üstlenir.	%	6,1	5,9	15,2	42,7	30,0	3,84	1,10
		f	27	26	67	188	132		
Ekoturizm stresten uzaklaşmayı sağlar.	%	7,5	5,2	20,0	33,6	33,6	3,80	1,17	
	f	33	23	88	148	148			
Ekoturizm, insanları birbirine yakınlaştırır.	%	5,7	5,9	22,0	37,3	29,1	3,78	1,10	
	f	25	26	97	164	128			

Katılımcıların ankette yer alan ekoturizm ile ilgili ifadelerle vermiş oldukları yanıtlar incelendiğinde, “ekoturizm bölgenin tanıtımına katkı sağlar” ifadesine en çok “katılıyorum” düzeyinde yanıt verdikleri (%40,5), sonrasında ise en çok “kesinlikle katılıyorum” düzeyinde yanıt verdikleri (%40) gözlemlenmiştir. Bunun yanında katılımcılar “ekoturizm ilimizin dışa açılmasını sağlar” ifadesine büyük oranda katıldıklarını ifade etmişlerdir (%39,1 kesinlikle

katılıyorum, %35,2 katılıyorum). Yine benzer bir şekilde “ekoturizm halkın yaşam kalitesini yükseltir” ifadesine de yüksek oranda katıldıklarını ifade etmişlerdir (%41,1 katılıyorum, %28,9 kesinlikle katılıyorum). Ayrıca katılımcılar ekoturizmin, yeni iş fırsatları oluşturacağı ve yörenin ekonomik durumuna katkıda bulunacağı yönünde ifadelerle daha az katıldıkları dikkat çekmektedir. Genel anlamda katılımcılar ekoturizmin bölgeye ekonomik anlamda faydalar sunacağını belirtmektedir.

“Ekoturizm doğa ile baş başa bir tatil sunar” ifadesine katılımcıların %40’i “kesinlikle katılıyorum”, %35,2’si “katılıyorum” yanıtı vermiştir. “Ekoturizm tarihi - kültürel dokunun korunmasına yardımcı olur” ifadesine ise katılımcıların %40,9’u “katılıyorum”, %31,8’i “kesinlikle katılıyorum” yanıtı verdikleri gözlemlenmiştir. Bu doğrultuda katılımcılar ekoturizmin çevresel anlamda bölgeye katkı sunacağını belirtmektedir.

Ankette bulunan “Ekoturizm halkın sahip olduğu ulusal ve kültürel değerlerle övünç duymasına neden olur” ifadesine katılımcıların büyük bir çoğunluğu katılıyorum (%42,7) ve kesinlikle katılıyorum (30,9) yanıtı vermiştir. Bununla birlikte ekoturizm farklı kültürlerin tanınmasında bir köprü görevi görmekte olduğuna yönelik ifadeye katılan fazla sayıda katılımcı vardır (katılıyorum %42,7, kesinlikle katılıyorum %30). Bu da katılımcıların ekoturizmi ekonomik ve çevresel anlamda faydalı gördüğü gibi sosyokültürel yönüyle de bölgeye katkı sağlayacağı düşüncesini savunduklarını göstermektedir.

Ekoturizm algısına yönelik ifadeler arasında en çok “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeyinde katılım gösterenler sırasıyla “ekoturizm bölgenin tanıtımına katkı sağlar” (ort=4,06), “ekoturizm doğa ile baş başa bir tatil sunar (ort=4,00) ve “ekoturizm ilimizin dışı açılmasını sağlar” (ort=3,97) ifadeleridir. Ekoturizm algısı boyutlar bazında incelendiğinde ise, sosyokültürel algı boyutunun (ort=3,82) diğer boyutlara göre daha güçlü algılandığı görülmektedir. Devamında ise çevresel algı boyutu (ort=3,80) gelmektedir. Son olarak üç boyut arasında en zayıf algılanan boyutun ekonomik algı boyutu (ort=3,75) olduğu dikkat çekmektedir.

Hipotez Testleri

H1a: Ekoturizm algıları cinsiyete göre istatistiksel olarak farklılaşmaktadır. Bu hipoteze Bağımsız Örneklem T Testi uygulanmıştır. Yapılan test sonuçlarına Tablo 6’da yer verilmiştir. Tablo 6 incelendiğinde ekoturizmin ekonomik, çevresel ve sosyokültürel algı boyutunun cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği ($p > 0,05$) sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 6. Ekoturizm Algısının Cinsiyete Göre Farklılaşma Durumuna İlişkin T Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	p
Ekonomik Algı Boyutu	Erkek	231	3,72	0,96	0,06
	Kadın	209	3,78	0,81	
Çevresel Algı Boyutu	Erkek	231	3,76	0,97	0,08
	Kadın	209	3,84	0,81	
Sosyokültürel Algı Boyutu	Erkek	231	3,79	1,04	0,46
	Kadın	209	3,85	0,84	

H1b: Ekoturizm algıları medeni duruma göre istatistiksel olarak farklılaşmaktadır. Bu hipoteze Bağımsız Örneklem T Testi uygulanmıştır. Yapılan test sonuçlarına Tablo 7’de yer verilmiştir. Tablo 7 incelendiğinde ekoturizmin ekonomik, çevresel ve sosyokültürel algı boyutunun medeni duruma göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği ($p > 0,05$) sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 7. Ekoturizm Algısının Medeni Duruma Göre Farklılaşmasına İlişkin T Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	p
Ekonomik Algı Boyutu	Bekar	254	3,76	0,78	0,71
	Evli	186	3,73	1,02	
Çevresel Algı Boyutu	Bekar	254	3,82	0,80	0,55
	Evli	186	3,77	1,02	
Sosyokültürel Algı Boyutu	Bekar	254	3,83	0,83	0,74
	Evli	186	3,80	1,09	

H1c: Ekoturizm algıları yaşa göre istatistiksel olarak farklılaşmaktadır. Bu hipoteze Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Yapılan test sonuçlarına Tablo 8’de yer verilmiştir. Tablo 8 incelendiğinde ekoturizmin ekonomik, çevresel ve sosyokültürel algı boyutunun yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği ($p > 0,05$) sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 8. Ekoturizm Algısının Yaşa Göre Farklılaşma Durumuna İlişkin ANOVA Sonuçları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	p
Ekonomik Algı Boyutu	20 ve altı	84	3,74	0,89	0,94
	21-30	169	3,74	0,76	
	31-40	93	3,79	0,90	
	41-50	52	3,81	0,98	
	51 ve üzeri	42	3,67	1,20	
Çevresel Algı Boyutu	20 ve altı	84	3,75	0,92	0,97
	21-30	169	3,80	0,72	
	31-40	93	3,82	0,94	
	41-50	52	3,85	1,08	
	51 ve üzeri	42	3,79	1,16	
Sosyokültürel Algı Boyutu	20 ve altı	84	3,77	0,94	0,89
	21-30	169	3,79	0,80	
	31-40	93	3,90	0,95	
	41-50	52	3,86	1,13	
	51 ve üzeri	42	3,79	1,25	

H1d: Ekoturizm algıları eğitim durumuna göre istatistiksel olarak farklılaşmaktadır. Bu hipoteze Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Yapılan test sonuçlarına Tablo 9’da yer verilmiştir. Tablo 9 incelendiğinde ekoturizmin ekonomik, çevresel ve sosyokültürel algı boyutunun eğitim durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği ($p > 0,05$) sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 9. Ekoturizm Algısının Eğitim Durumuna Göre Farklılaşmasına İlişkin ANOVA Sonuçları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	p
Ekonomik Algı Boyutu	İlköğretim	45	3,79	1,09	0,59
	Lise	163	3,69	0,91	
	Ön lisans	87	3,85	0,85	
	Lisans	125	3,77	0,78	
	Lisansüstü	20	3,56	1,01	
Çevresel Algı Boyutu	İlköğretim	45	3,97	1,07	0,55
	Lise	163	3,77	0,92	
	Ön lisans	87	3,84	0,84	
	Lisans	125	3,72	0,83	
	Lisansüstü	20	3,90	1,00	
Sosyokültürel Algı Boyutu	İlköğretim	45	3,9778	1,23032	0,446
	Lise	163	3,7653	0,97606	
	Ön lisans	87	3,9167	0,84410	
	Lisans	125	3,8160	0,82498	
	Lisansüstü	20	3,6000	1,13671	

H1e: Ekoturizm algıları memlekete göre istatistiksel olarak farklılaşmaktadır. Bu hipoteze Bağımsız Örneklem T Testi uygulanmıştır. Yapılan test sonuçlarına Tablo 10’da yer verilmektedir. Tablo 10 incelendiğinde ekoturizmin ekonomik, çevresel ve sosyokültürel algı boyutunun memlekete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği ($p > 0,05$) sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 10. Ekoturizm Algısının Memlekete Göre Farklılaşma Durumuna İlişkin T Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	p
Ekonomik Algı Boyutu	Amasya	327	3,73	0,92	0,05
	Diğer	113	3,81	0,80	
Çevresel Algı Boyutu	Amasya	327	3,78	0,92	0,61
	Diğer	113	3,84	0,85	
Sosyokültürel Algı Boyutu	Amasya	327	3,81	1,00	0,61
	Diğer	113	3,86	0,80	

H1f: Ekoturizm algıları turizm eğitimi alma durumuna göre istatistiksel olarak farklılaşmaktadır. Bu hipoteze Bağımsız Örneklem T Testi uygulanmıştır. Yapılan test sonuçlarına Tablo 11’de yer verilmiştir. Tablo 11 incelendiğinde ekoturizmin çevresel algı boyutunun turizm eğitimi alma durumuna göre farklılık göstermediği ($p > 0,05$) sonucuna ulaşılmıştır. Ekoturizme yönelik ekonomik algı boyutu ve sosyokültürel algı boyutunun ise turizm eğitimi alma durumuna göre farklılık gösterdiği ($p < 0,05$) belirlenmiştir.

Tablo 11. Ekoturizm Algısının Turizm Eğitimine Göre Farklılaşma Durumuna İlişkin T Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	Levene’s Test	p
Ekonomik Algı Boyutu	Aldım	67	3,42	1,09	0,00	0,00
	Almadım	373	3,81	0,84		
Çevresel Algı Boyutu	Aldım	67	3,64	1,07	0,00	0,11
	Almadım	373	3,83	0,86		
Sosyokültürel Algı Boyutu	Aldım	67	3,51	1,12	0,01	0,01
	Almadım	373	3,87	0,90		

H1g: Ekoturizm algıları mesleğe göre istatistiksel olarak farklılaşmaktadır. Bu hipoteze Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Yapılan test sonuçlarına Tablo 12’de yer verilmiştir. Tablo 12 incelendiğinde ekoturizmin ekonomik, çevresel ve sosyokültürel algı boyutunun mesleğe göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği ($p > 0,05$) sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 12. Ekoturizm Algısının Mesleğe Göre Farklılaşma Durumuna İlişkin ANOVA Sonuçları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	p
Ekonomik Algı Boyutu	İşçi	108	3,74	0,90	0,18
	Kamu personeli	58	3,83	0,86	
	Esnaf	50	3,75	0,98	
	Sanatçı	5	3,91	1,11	
	Serbest meslek	36	3,98	0,80	
	Ev hanımı	40	3,79	0,89	
	Emekli	16	3,75	1,33	
	Öğrenci	105	3,72	0,81	
	İşsiz	22	3,22	0,67	

Tablo 12. Ekoturizm Algısının Mesleğe Göre Farklılaşma Durumuna İlişkin ANOVA Sonuçları (devamı)

Çevresel Algı Boyutu	İşçi	108	3,84	0,87	0,77
	Kamu personeli	58	3,75	0,82	
	Esnaf	50	3,69	1,09	
	Sanatçı	5	3,88	0,65	
	Serbest meslek	36	3,97	0,90	
	Ev hanımı	40	3,95	0,85	
	Emekli	16	3,86	1,29	
	Öğrenci	105	3,75	0,88	
	İşsiz	22	3,60	0,69	
Sosyokültürel Algı Boyutu	İşçi	108	3,86	0,96	0,79
	Kamu personeli	58	3,77	0,93	
	Esnaf	50	3,76	1,06	
	Sanatçı	5	3,80	1,09	
	Serbest meslek	36	4,09	0,83	
	Ev hanımı	40	3,85	1,00	
	Emekli	16	3,89	1,36	
	Öğrenci	105	3,75	0,89	
	İşsiz	22	3,65	0,63	

H1h: Ekoturizm algıları ikamet süresine göre istatistiksel olarak farklılaşmaktadır. Bu hipoteze Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Yapılan test sonuçlarına Tablo 13'te yer verilmiştir. Tablo 13 incelendiğinde ekoturizmin ekonomik, çevresel ve sosyokültürel algı boyutunun ikamet süresine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği ($p > 0,05$) sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 13. Ekoturizm Algısının İkamet Süresine Göre Farklılaşma Durumuna İlişkin ANOVA Sonuçları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	p
Ekonomik Algı Boyutu	1-10	100	3,69	0,86	0,42
	11-20	116	3,68	0,98	
	21-30	120	3,81	0,78	
	31-40	63	3,85	0,82	
	41-50	25	3,61	1,02	
	51 ve üzeri	16	4,05	1,18	
Çevresel Algı Boyutu	1-10	100	3,70	0,86	0,20
	11-20	116	3,73	0,96	
	21-30	120	3,81	0,81	
	31-40	63	4,01	0,84	
	41-50	25	3,70	1,10	
	51 ve üzeri	16	4,07	1,11	
Sosyokültürel Algı Boyutu	1-10	100	3,64	0,92	0,09
	11-20	116	3,79	0,97	
	21-30	120	3,90	0,85	
	31-40	63	3,95	0,98	
	41-50	25	3,71	1,14	
	51 ve üzeri	16	4,26	1,07	

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Betimsel istatistikler açısından Amasya'daki yerel halkın ifadelerine verdiği yanıtların ortalamaları gözlemlendiğinde katılımcıların ekoturizme yönelik sosyokültürel algılarının olumlu olduğu belirlenmiştir. Elde edilen bu sonuç Kavak (2015), Zere (2020), Kartal (2021), Turpcu ve Paslı (2019), Kervankıran ve Temurçin (2013), Yılmaz (2018) ve Mree vd. (2020) tarafından yapılan çalışmaların sonuçlarıyla benzerdir. Fakat bu çalışmanın sonuçları Karademir, Sandal ve Tıraş (2013) tarafından yapılan çalışmanın sonuçları ile farklılık göstermektedir. Amasya'da yaşayan yerel halk, ekoturizmin bölgeye ekonomik anlamda faydalar sağlayacağını düşünmektedir. Bu tespit Kavak (2015), Zere (2020), Kartal (2021), Turpcu ve Paslı (2019), Kervankıran ve Temurçin (2013) ve Surat (2017) tarafından yapılan

çalışmaların sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Ayrıca Amasya halkı tarafından ekoturizmin şehre yapacağı ekonomik katkı, sosyokültürel ve çevresel boyutlara kıyasla daha düşük olarak algılandığı sonucuna ulaşılmıştır. Harilal ve Tichaawa (2020) tarafından yapılan çalışmada yerel halkın ekoturizmi ekonomik anlamda faydalı bulduğu, fakat faydaların çoğunlukla hükümet ve özel sektör üzerine yoğunlaştığı düşüncesinde oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmada ise katılımcıların, ekonomik boyutta yer alan ifadelerle vermiş oldukları yanıtlar incelendiğinde, ekoturizmin yeni iş imkanları sağladığı ve yörenin ekonomik durumunu iyileştirdiği yönünde ifadelerle daha az katıldıkları söylenebilir. Dolayısıyla yerel halka ekoturizm üzerinden yeterli iş imkânlarının sunulmadığı ve yerel halkı sektöre dâhil edecek planların eksik kaldığı düşünülebilir. Amasya’da yaşayan yerel halkın ekoturizmin çevresel boyutunu olumlu algıladıkları ve bölgenin ekoturizmden çevresel anlamda olumlu yönde etkileneceği düşüncesinde oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç; Kavak (2015), Zere (2020), Kartal (2021), Turpcu ve Paslı (2019) ve Kervankıran ve Temurçin (2013) tarafından gerçekleştirilen çalışmaların sonuçları ile benzerdir. Yılmaz (2018) ise ekoturizmin doğal değerlere yoğun ziyaretlerin gerçekleşmesine ve bu durumda çöplerin birikerek kirliliğe neden olacağını belirtmiştir. Ayrıca inşaat atıklarının yol kıyılarına atılması sonucu oluşacak çevre kirliliğini de bulgularına eklemiş ve sonuçların bu çalışmada elde edilen sonuçlar ile örtüşmediği gözlemlenmiştir.

Sonuç olarak Amasya’da yaşayan yerel halkın ekoturizme yönelik ekonomik, çevresel ve sosyokültürel algılarının olumlu olduğunu söylemek mümkündür. Ayrıca boyutlar arasında en yüksek algının sosyokültürel, en düşük algının ekonomik algı olduğu da dikkat çekmektedir. Dolayısıyla yerel halkın bölgede uygulanacak ekoturizm faaliyetlerini destekleyecekleri, fakat ekonomik açıdan çekimser oldukları bazı konuların var olduğu söylenebilir. Mree vd. (2020) tarafından gerçekleştirilen çalışmada ise en düşük algının çevresel boyuta yönelik olduğu belirlenmiştir. Bu araştırmayla karşılaştırıldığında iki çalışmanın zıt bulgularına dayanarak, örneklem kitlesi değiştikçe ekoturizme yönelik ekonomik, çevresel ve sosyo-kültürel algılar arasında en güçlü ve en zayıf algıların değişkenlik gösterdiği söylenebilir.

Yerel halkın demografik özellikleri ile ekoturizm algıları arasındaki ilişki incelendiğinde yerel halkın ekoturizm algılarının yalnızca turizm eğitimi alma durumuna göre farklılık gösterdiği, diğer demografik özelliklere göre ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği bulgularına ulaşılmıştır. Bununla birlikte turizm eğitimi alanlar ve almayanların ekoturizme yönelik algılarında farklılaşma gözlemlense de iki kesimin de ekoturizme yönelik algılarının beşli likert ölçeğine göre orta düzeyin üzerinde bir puan olması dikkat çekicidir. Turizm eğitimi almayan katılımcıların algıları ekoturizme yönelik olarak daha olumlu düzeyde bulunmuştur. Bu durumun, ağırlıklı olarak kitlesel turizme yönelik hizmet sunan Türkiye açısından turizm eğitimlerinin ekoturizmin önemini vurgulamakta yetersiz kalması, Amasya bölgesinin ekoturizm odaklı istihdam olanaklarının az olması, bölgenin turizm tanıtım faaliyetlerinin ekoturizmden daha çok kültür turizmine yönelik gerçekleştiriliyor olması nedenlerinden kaynaklandığı düşünülebilir.

Bu bulgular ışığında turizm sektöre ve topluma yönelik geliştirilen öneriler şunlardır:

- Bölgedeki ekoturizm destinasyonlarında turizm eğitimi almış yerel halkın istihdamı sağlanmalıdır.
- Katılımcılar, ekoturizmin yeni iş fırsatları sunduğu ve yörenin ekonomik durumunu iyileştirdiği yönünde ifadelerle, diğer ifadelerle oranla daha az katılım göstermişlerdir. Bu sebeple gerekli eğitimler verildikten sonra yerel halkın bölgedeki ekoturizm destinasyonlarına istihdamı sağlanabilir.

- Bölgenin kültürel değerlerinin korunmasına ve gelecek nesillere aktarılmasına yönelik etkinlikler düzenlenebilir.
- Amasya yerel halkı, ekoturizmi farklı kültürlerin tanınmasında bir araç olarak görmektedir. Dolayısıyla bölgeye has yemeklerin, düzenlenen festival ve şenliklerin, yerel ürünlerin tanıtımına ayrıca önem verilmelidir.
- Topluma yönelik gerçekleştirilebilecek etkinliklere katılım zorunlu tutulamayacağı için gönüllü olarak konuya ilgi göstermeleri gerektiğinden duyarlılık gösterilmesi önerilebilir.

Çalışma Amasya’da yaşayan yerel halkın görüşleri ile sınırlıdır. Dolayısıyla konu farklı bölgelerde yaşayan yerel halk üzerinde araştırılabilir. Çalışmanın Amasya’da yaşayan yerel halkın 2021 yılının Haziran ve Ekim aylarındaki görüşleri ile sınırlı olması çalışmanın bir diğer sınırlılığını oluşturmaktadır. Konu ileriki yıllarda aynı bölgede tekrarlanabilir ve iki çalışma arasında karşılaştırma yapılabilir. Ayrıca turizm eğitimlerinin alternatif turizm türlerinin gelişimine katkısını belirlemeye yönelik araştırmalar yapılabilir.

Beyan

Yazarın bildirmesi gereken herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır. Gerekli etik kurul izni Kütahya Dumlupınar Üniversitesi’nden 23/08/2021 tarihinde ve 41773 sayı numarası ile alınmıştır.

KAYNAKÇA

- Avcıkurt, C. (2020). *Turizm Sosyolojisi: Genel ve Yapısal Yaklaşım* (6. Baskı). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Bayesen, D., Özkök, F. & Sünnetçioğlu, S. (2020). Covid-19 pandemisi sonrası turistlerin ekoturizm hakkındaki görüşlerinin değerlendirilmesi. *Journal of Recreation and Tourism Research*, 7(4), 528-550.
- Blamey, R. K. (1997). Ecotourism: The search for an operational definition. *Journal of Sustainable Tourism*, 5(2), 109-130.
- Ceballos-Lascurain, H. (1987). The future of ecotourism. *Mexico Journal*, January, 13-14.
- Coşkun, R., Altunışık, R. & Yıldırım E. (2019). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı* (10. Baskı). Sakarya: Sakarya Yayıncılık.
- Çalışkan, A. (2020). *Hatay’ın Ekoturizm Potansiyeli ve Yerel Halkın Ekoturizme Bakış Açısı* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Çavuş, A. & Semih, Z. (2021). Yerel halkın ekoturizm algısı: Giresun ili örneği. *International Journal of Geography and Geography Education*, (43), 173-192.
- Çevirgen, A. (2003). *Sürdürülebilir Turizm Kapsamında Ekoturizm ve Edremit Yöresi İçin Bir Model Önerisi* (Doktora Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Durmuş, B., Yurtkoru, E. S. & Çinko, M. (2018). *Sosyal Bilimlerde SPSS’le Veri Analizi* (7. Baskı). İstanbul: Beta Yayıncılık.

- Düzgün, E. (2021). Pandemi sonrası yeni turist tercihi: Glamping turizmi. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 11(1), 145-158.
- Gündüz, B. & Dönmez, Y. (2018). Üniversite çalışanlarının ekoturizm algısı. *Bartın Orman Fakültesi Dergisi*, 20(2), 152-162.
- Harilal, V. & Tichaawa, T. M. (2020). Community perceptions of the economic impacts of ecotourism in Cameroon. *African Journal of Hospitality, Tourism and Leisure*, 9(6), 959-978.
- İslamoğlu, H. & Alnıaçık, Ü. (2019). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri* (6. Baskı). İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Karademir, N., Sandal, E. K. & Tıraş, M. (2013). Kahramanmaraş'ın ekoturizm potansiyelinin değerlendirilmesi. *3rd International Geography Symposium Geomed*, Antalya.
- Karakurt, S. (2022). *Yerel Halkın Ekoturizme Yönelik Algısı Alanya Bölgesi Örneği* (Yüksek Lisans Tezi). Giresun Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Giresun.
- Kartal, G. (2021). *Trabzon'daki Yerel Halkın Ekoturizme Yönelik Tutum ve Algularına İlişkin Bir Çalışma* (Yüksek Lisans tezi). Giresun Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Giresun.
- Kavak, M. (2015). *Edremit Körfezi Kuzey Kıyılarında Yerel Halkın Ekoturizme Yönelik Bilinç Algısı ve Tutumları* (Yüksek Lisans Tezi). Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Kaypak, Ş. (2010). Ekolojik turizmin sürdürülebilirliği. *Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi*, 2(2), 93-114.
- Kervankıran, İ. & Temurçin, K. (2013). Afyonkarahisar ilinde ekoturizme yönelik yerel halkın yaklaşımları. İçinde A. Demirci ve Y. Arı (Eds.), *Coğrafyacılar Derneği Yıllık Kongresi Bildiriler Kitabı* (s. 319-324). Balıkesir: Coğrafyacılar Derneği Yayınları.
- Kılıç, D. D., Güler, D., Babacan, A. & Kılıç, M. (2019). Amasya'nın ekoturizm potansiyelinin belirlenmesi üzerine bir araştırma. *Sinop Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(2), 77-106.
- Mansuroğlu, S. (2006). Turizm gelişmelerine yerel halkın yaklaşımlarının belirlenmesi: Akseki/Antalya örneği. *Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 19(1), 35-46.
- Mosammam, H. M., Sarrafi, M., Nia, J. T. & Heidari, S. (2016). Typology of the ecotourism development approach and an evaluation from the sustainability view: The case of Mazandaran Province, Iran. *Tourism Management Perspectives*, 18, 168-178.
- Mree vd. (2020). Residents' perception of ecotourism in Ratargul freshwater Swamp forest of Bangladesh. *Asian Journal of Research in Agriculture and Forestry*, 5(3), 1-11.
- Özkan, E. & Kubaş, A. (2012). Yıldız dağlarında kırsal kalkınmada ekoturizm fırsatları. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 14(22), 149-153.
- Ross, S. & Wall, G. (1999). Ecotourism: Towards congruence between theory and practice. *Tourism Management*, 20(1), 123-132.
- Surat, H. (2017). Artvin Yusufeli'nde yerel halkın ekoturizme yönelik algı ve tutumları. *Journal of Forestry*, 13(2), 9-19.

TUİK. (2023, 9 Mart). Erişim adresi: <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?locale=tr>

Turpcu, E. & Paslı, N. Ç. (2019). Ekoturizmin etkileri ve destinasyon aidiyeti arasındaki ilişkinin analizi: Giresun ili örneği. *Journal of Recreation and Tourism Research*, 6(4), 412-424.

Yaşar, İ. (2020). Pandemi (covid 19 salgını) sürecinin bireylerin tatile çıkma eğilimlerine etkisi. *Turizm Çalışmaları Dergisi*, 2(2), 1-14.

Yılmaz, B. (2018). *Bartın İlinin Ekoturizm Kapsamında Değerlendirilmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Düzce Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Düzce.

Yılmaz, H. (2008). *Turizm Çeşitlendirmesi Kapsamında Ekoturizmin Ürünü Olarak Tatil Çiftlikleri: Türkiye'deki Tatil Çiftliklerine Yönelik Swot Analizi* (Doktora Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.

Zengin, B., Öztürk, E. & Salha, H. (2014). Amasya ilinin alternatif turizm potansiyelinin değerlendirilmesi. *Sosyal Bilimler Metinleri*, 6, 1-22.

Zenker, S. & Kock, F. (2020). The coronavirus pandemic—a critical discussion of a tourism research agenda. *Tourism Management*, 81, 104164.

Zere, S. (2020). *Yerel Halkın Ekoturizm Algısı: Giresun İli Örneği* (Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

Examination of Local People's Perceptions of Ecotourism in Accordance with Demographic Characteristics: Case of Amasya

Ahmet Gökhan KILIÇ

Independent Researcher, Türkiye

Kansu GENÇER

Dumlupınar University, Tavşanlı Faculty of Applied Sciences, Kütahya/Türkiye

Extended Summary

Tourism is an important economic resource for most countries, as it is one of the sectors with very rapid growth and development. However, if a planning is made without considering natural, cultural and historical values, it may have damages on environment. At this point, the concept of ecotourism, which is sensitive to the environment and protects natural resources, is becoming increasingly important. Thanks to ecotourism, tourism, which is limited to coastal areas and certain periods, will spread to rural areas and the whole year. In recent years, some changes have occurred in the tourism trends due to the pandemic (Yaşar, 2020, p.1). One of these changes is that tourists prefer open-air destinations where they are calmer, away from crowds and intertwined with nature, instead of overcrowded mass tourism destinations (Zenker & Kock, 2020, p.3; Denge, 2021, p.154). In the study carried out by Bayesen, Özkök and Sünnetçioğlu (2020, p.547), it was concluded that tourists will prefer ecotourism instead of mass tourism destinations after the pandemic.

One of the important issues in the development of ecotourism is the local people. Ecotourism can not be a separated activity from the local people, and all the variables must be in harmony and support each other. Perceptions and attitudes of local people towards ecotourism constitutes one of these variables. Because ecotourism is a type of tourism integrated with the local people. It is not possible for an ecotourism activity that the local people do not approve or support to have positive effects on the region (Kavak, 2015, p.2).

The aim of this research is to determine the significant difference between the ecotourism perceptions of the local people living in Amasya and their demographic characteristics. There are various studies in the literature to determine the ecotourism perception of the local people (Kavak, 2015; Surat, 2017; Çalışkan, 2020; Çavuş & Zere, 2021; Kartal, 2021; Karakurt, 2022). In these studies, the relationships between the ecotourism perception of the participants and their demographic characteristics such as gender, age, occupation, hometown and length of stay in the region were examined. This study differs from other studies in terms of examining the relationship between local people's perception of ecotourism and receiving tourism education. In addition, in Amasya, which is a region with a very high ecotourism potential (Zengin, Öztürk, & Salha, 2014; Kılıç et al., 2019) no studies have been found to determine the ecotourism perception of the local people. Therefore, this study is important in terms of contributing to the development of ecotourism in the region and to the studies that will be carried out on ecotourism in Amasya in the coming years.

Within the scope of the purpose of the research, the hypotheses of the study are listed as follows:

H1: Ecotourism perceptions differ statistically in accordance with demographic characteristics.

H1a: Ecotourism perceptions differ statistically in accordance with gender.

H1b: Ecotourism perceptions differ statistically in accordance with marital status.

H1c: Ecotourism perceptions differ statistically in accordance with age.

H1d: Ecotourism perceptions differ statistically in accordance with education level.

H1e: Ecotourism perceptions differ statistically in accordance with by home town.

H1f: Ecotourism perceptions differ statistically in accordance with the status of receiving tourism education.

H1g: Ecotourism perceptions differ statistically in accordance with occupation.

H1h: Ecotourism perceptions differ statistically in accordance with residence time.

In terms of descriptive statistics, when the averages of the responses of the local people in Amasya to the statements were observed, it was determined that the socio-cultural perceptions of the participants towards ecotourism were positive. This result obtained in Kavak (2015), Zere (2020), Kartal (2021), Turpcu and Pashlı (2019), Kervankıran and Temurçin (2013), Yılmaz (2018) and Mree et al. (2020) are similar to the results of the studies. However, the results of this study differ from the results of the study conducted by Karademir, Sandal and Tıraş (2013). Local people living in Amasya think that ecotourism will provide economic benefits to the region. This finding is similar to the results of studies conducted by Kavak (2015), Zere (2020), Kartal (2021), Turpcu and Pashlı (2019), Kervankıran and Temurçin (2013), and Surat (2017). In addition, it has been concluded that the economic contribution of ecotourism to the city is perceived by the people of Amasya as lower than the socio-cultural and environmental dimensions. In the study conducted by Harilal and Tichaawa (2020), it was concluded that local people find ecotourism economically beneficial, but they think that the benefits are mostly concentrated on the government and private sector. In this study, when the answers given by the participants to the statements in the economic dimension are examined, it can be said that they agree less with the statements that ecotourism provides new job opportunities and improves the economic situation of the region. Therefore, it can be thought that sufficient job opportunities are not offered to the local people through ecotourism and the plans to involve the local people in the sector are incomplete. It has been concluded that the local people living in Amasya perceive the environmental dimension of ecotourism positively and they think that the region will be affected positively by ecotourism. This result is similar to the results of studies conducted by Kavak (2015), Zere (2020), Kartal (2021), Turpcu and Pashlı (2019), and Kervankıran and Temurçin (2013). Yılmaz (2018) stated that ecotourism will lead to intense visits to natural values and in this case, garbage will accumulate and cause pollution. In addition, he added the environmental pollution that will occur as a result of dumping construction wastes on the roadside to his findings, and it was observed that the results did not coincide with the results obtained in this study.

As a result, it is possible to say that the economic, environmental and socio-cultural perceptions of the local people living in Amasya towards ecotourism are positive. It is also noteworthy that the highest perception among the dimensions is socio-cultural and the lowest perception is economic. Therefore, it can be said that there are some issues that the local people will support the ecotourism activities to be implemented in the region, but they are abstaining from the economic point of view. Mree et al. (2020), on the other hand, it was determined that the lowest perception was for the environmental dimension. When compared with this research, based on the contrasting findings of the two studies, it can be said that the strongest and weakest perceptions vary between economic, environmental and socio-cultural perceptions towards ecotourism as the sample size changes.

When the relationship between the demographic characteristics of the local people and their perceptions of ecotourism is examined, it has been found that the perception of ecotourism of the local people differs only according to the status of receiving tourism education, but there is no statistically significant difference according to other demographic characteristics. However, although there is a difference in the perceptions of ecotourism between those who have received tourism education and those who have not, it is remarkable that the perceptions of both groups towards ecotourism are above the medium level. The perceptions of the participants who did not receive tourism education were found to be more positive towards ecotourism. It can be thought that this situation stems from the fact that tourism trainings are insufficient to emphasize the importance of ecotourism for Turkey, which mainly provides services for mass tourism, the lack of ecotourism-oriented employment opportunities in the Amasya region, and the fact that the tourism promotion activities of the region are carried out more for cultural tourism than ecotourism.

In the light of these determinations, the suggestions developed for the tourism sector are as follows:

- Local people with tourism education should be employed in ecotourism destinations in the region.
- It is seen that the participants agree less with the statements that ecotourism offers new business opportunities and improves the economic situation of the region compared to other statements. For this reason, it is possible to provide employment to ecotourism destinations in the region by providing the necessary training to the local people.
- Activities can be organized to preserve the cultural values of the region and transfer them to future generations.
- The local people of Amasya see ecotourism as a tool for the recognition of different cultures. Therefore, special attention should be paid to the promotion of regional dishes, festivals and festivals, and local products.
- Since participation in activities that can be carried out for the society cannot be obligatory, it may be suggested to show sensitivity as they need to show interest in the subject voluntarily.

The study is limited to the views of the local people living in Amasya. Therefore, the subject can be researched on the local people living in different regions. Another limitation of the study is that the study is limited to the views of the local people living in Amasya in June and October 2021. The subject can be repeated in the same region in the following years and a comparison can be made between the two studies. In addition, researches can be conducted to determine the contribution of tourism education to the development of alternative tourism types.

Ek-1: Etik Kurul İzni

Evrakın Tarih ve Sayısı: 23.08.2021-41773

T.C.
KÜTAHYA DÜMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : E-75621633-044-41773
Konu : Etik Kurul izin Talebi (Ahmet Gökhan
KILIÇ)

23.08.2021

Sayın Ahmet Gökhan KILIÇ
Yeni Mah. Hürriyet Cad. No: 4 F 6
Merzifon/AMASYA

İlgi : 16.08.2021 tarihli ve E-56120658-050.06-40781 sayılı yazı.

İlgide kayıtlı yazıya istinaden "Yerel Halkın Aidiyet Duygusu İle Ekoturizm Algısı Arasındaki İlişki: Amasya Örneği" konulu tezinizde kullanılmak üzere, görüşme ve anket yapma talebiniz etik açıdan uygun bulunmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Alper YILMAZ
Enstitü Sekreteri

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSULK61237

Belge Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/kutahya-dumlupinar-universitesi-ebys>

Adres:Evliya Çelebi Yerleşkesi Tavşanlı Yolu 10.km Kütahya / Türkiye
Telefon:0 (274) 443 43 43 Faks:(0 274) 265 20 14
Web:<http://www.dpu.edu.tr>
Kep Adresi:dumlupinaruniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Hasan Basri Altın
Unvanı: Hizmetli
Tel No: 4361

